

A Nagy Gyula Területi Múzeum

ÁLLOMÁNYVÉDELMI STRATÉGIÁJA

2018-2023

Állományvédelmi alapprogram, jövőkép

A múzeumi munka egyik fontos szakterülete a műtárgyvédelem, ami a kulturális javak megóvását jelenti. Célja a muzeális emlékek tudományos, történeti, művészi értékeinek minél hosszabb időre való megőrzése. A múzeum műtárgyállománya folyamatosan gyarapszik. A növekvő mennyiség megköveteli, hogy az állományvédelem prioritása az aktív és terén hangsúlyos szerepet kapjon. Az állományvédelmi terv elsődleges célja, hogy a raktározási és kiállítási körülményeket javítsa, a műtárgykárosító tényezőkre felhívja a figyelmet, és ezen tényezők összesítésével lehetőséget biztosítson az általános műtárgykezelés javítására a tárgyi emlékeink hosszútávra történő megőrzéséhez. A múzeumi munka egyik fontos szegmense a műtárgyvédelem, amelynek feladata a gyűjteményi anyagok kiállítási és tárolási körülményeinek lehetőség szerinti optimalizálása érdekében a feladatok rövid és hosszú távú tervezése, ütemezése, és az anyagi források felkutatása.

Az állományvédelmi stratégia célja, hogy átfogó képet kapjunk a gyűjtemények, műtárgyak elhelyezésének fizikai körülményeiről, felmérje a kiállítóhelyek, raktárak állapotát. A későbbiek során láthatóvá válnak azok a paraméterek, amelyek nagyban befolyásolják a műtárgyak állapotát, öregedési folyamatok okait, így az információk birtokában lehetőség nyílik arra, hogy a kedvezőtlen kondíciók megváltoztatásával, korrigálásával (°C, RH%, UV, Lux) a károsító tényezők mértékét jelentősen csökkentsük. Az állományvédelmi célkitűzés egyik fontos eleme, hogy olyan kiállítóterek és műtárgyraktárak létesüljenek intézményi szinten, amelyek lehetővé teszik az optimális műtárgykörnyezet kialakítását. Elengedhetetlen, hogy a tárgyak szakszerű kezeléséhez a múzeum szakalkalmazottat, gyűjteménykezelőt alkalmazzon.

Az intézmény épületei műtárgyvédelmi szempontból

A Nagy Gyula Területi Múzeum néprajzi, történeti, régészeti, képzőművészeti, iparművészeti, irodalomtörténeti, helytörténeti tárgyak és helytörténeti dokumentumok gyűjteményének, fotótárnak és adattárnak ad helyet. Az állandó kiállítás megújult, bővült a raktári terület. A raktárhelyiségekbe Salgó-polcok kerültek beépítésre. Az épület nyílászáróinak cseréjére, külső szigetelésre, valamint korszerű, energiatakarékos világítás kialakítására anyagi fedezet miatt nem került sor.

Az intézmény tagintézménye a Városi Képtár, A Darvas József Emlékház és a Kútmúzeum.

A múzeum 3 külső raktárral rendelkezik, ezeken felül a Képtárban 3 raktárhelyiség van.

Állományvédelmi stratégia rövid- és középtávú tervezése, intézkedések

Állományvédelmi feladatok átgondolása, a gyűjteményi és kiállítási anyagok védelmét javító célok megfogalmazása és kitűzése, amelyre az intézmény hosszú távú állományvédelmi terve épülhet.

Gyűjteményi rend megtartása, műtárgymozgatások, műtárgykölcsönzések dokumentálása, kulcsfelvételi szabályzat betartása.

Múzeumi szakemberek szakmai továbbképzésének biztosítása, az új ismeretek birtokában az állományvédelmi feladatok hatékonyabb és magas színvonalon történő megoldásával a műtárgyállomány megőrzése hosszútávra tervezhető.

A műtárgyállomány számára megfelelő, és biztonságos körülmények kialakítása, melynek fontos része a tárgyak szakszerű kezelése képzett szakemberek segítségével.

Az állományvédelmi munka során használt munkavédelmi előírásoknak megfelelő eszközök bővítése, a meglévő eszközök karbantartása, szervizeltetése.

Beérkező leletanyagok, gyűjtésekből, vásárlásból stb. származó műtárgyak szakszerű tisztítása, konzerválása, restaurálása a műtárgyromlást kiváltó folyamatok megszüntetésével és lassításával.

A múzeumi kiállítóterek, gyűjteményi raktárak klimatikus paramétereinek rendszeres figyelemmel kísérése, mérőműszerek (pl.: termo-higrométer) leolvasása, és a mért adatok rendszeres időközönkénti naplózása.

Az intézményhez tartozó külső raktárak félévente történő ellenőrzése mérési adatok rögzítése.

Állományvédelmi eszközök folyamatos karbantartása.

Műtárgybarát csomagolóanyagok beszerzése pályázatok útján és saját forrás terhére.

Mérlegelve a különböző anyagfajtákat (fém, fa, kerámia, textil, bőr, üveg, csont, fotó, dia).

A kiállítóterek, folyosók, műtárgyraktárak rendszeres takarítása műtárgyak anyagaira közömbös tisztítószer alkalmazásával. A terek takarításakor az állományvédelmi szempontokat figyelembe kell venni, erről a munkatársakat tájékoztatni kell.

A kiállító helyiségekben, ha nem tartózkodik látogató a világítást le kell kapcsolni, mivel a fényforrások nem a legkorszerűbbek az intézményben, a műtárgyak élettartamát hosszabbíthatjuk így meg.

Fontos a raktárhelyiségek rovarhálóval történő védelme, amellyel a biológiai kártevők épületbe jutásának mértéke jelentősen csökkenthető, ezáltal a biológiai kártételek egy része

megakadályozható. A rovarhálóval ellátott ablak egyezzen meg az állományvédelmi felelős által kijelölt szellőztetéshez használt ablakkal.

A múzeum kiállító tereinek, raktárainak ellenőrzése havonta egy alkalommal történjen meg, így hamarabb felismerhetőbb esetleges műtárgykárosodás, biológiai fertőzés.

Penész, rovarfertőzés esetén a fertőzött tárgyakat el kell különíteni, karanténba kell helyezni, hogy a többi tárgyat megóvjuk az elfertőződéstől. A fertőzött tárgy kezelését azonnal meg kell kezdeni. A dolgozóknak a munkavédelmi előírásokat be kell tartani, az egyéni védőeszközöket az intézménynek biztosítani kell.

A gyűjtemények nagyobb mértékű rovarfertőzése esetén a gázosítással történő fertőtlenítést csak engedéllyel és referenciákkal rendelkező gázmester végezheti. Az egészségügyi előírásokat be kell tartani.

A kiállítási, raktári terekbe élelmiszert bevinni nem szabad, mert ezzel a biológiai károsítók megjelenésének kockázata növekszik.

Állományvédelmi stratégia hosszú távú terve, feladatai

Állományvédelmi eszközpark fejlesztése (párásítók, légszárítók, klímagépek), új rendszerek kiépítése, klimatikus viszonyok megteremtése a kiállításokban, raktárakban pályázati források segítségével.

Kiállítóterek fényvédelme, a károsító UV és IR sugárzások kiszűrése korszerű fényvédő anyagokkal.

Kiállítások világítástechnikájának korszerűsítése, műtárgybarát rendszerek és fényforrások felkutatása és kiépítése pályázati források segítségével.

Hosszú távú tervben szerepel a múzeum kiállításainak a modernizálása, lehetőségtől és pénzforrástól függően alkalmazva azt az előzőekben felsorolt szempontok figyelembe vételével.

Orosháza, 2020. június 10.